

Beslutad av
Kommunfullmäktige

Dokumentansvarig
Säkerhetschef

Gäller fr. o m
2019-LL-LL

Senast reviderad
2019-10-23

Diarienummer
KS-2019/456.142
Typ av styrdokument
Normerande

Riktlinjer för krisberedskap i Huddinge kommun 2020 – 2023

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Syfte.....	4
Dokumenthierarki.....	4
Avgränsning.....	4
Ansvar, organisation, och styrning.....	4
Ansvar och organisation i kris.....	5
Planering och uppföljning.....	6
Kommunens åtgärder perioden 2020-2023.....	6
Ambitionsmål.....	6
Risk- och sårbarhetsanalys.....	6
Utbildning och övning.....	7
Övriga åtgärder.....	7
Revidering.....	7
Bilaga Begreppsförklaring.....	8

Inledning

Kommunen har ett övergripande ansvar inom området krisberedskap för dess geografiska område. I ansvaret ingår bland annat att verka för att minska risker som kan föranleda kriser, att minska sårbarheten i kommunen samt att hantera uppkomna kriser så de negativa konsekvenserna blir så begränsade som möjligt. Genom sårbarhetsreducerande åtgärder och en god förmåga att hantera krissituationer i fred ska också en grundläggande förmåga till civilt försvar uppnås.

Syftet med krisberedskapsarbetet är även att bidra till uppfyllelsen av kommunens övergripande mål.

Kraven på kommunen inom området krisberedskap regleras främst i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap samt *Överenskommelse om kommunernas krisberedskap* som slutits mellan staten och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Dessa krav konkretiseras i dessa riktlinjer.

Riktlinjerna utgör kommunens övergripande styrdokument gällande arbetet med krisberedskap och är underställt *Program för trygghet och säkerhet* samt är styrande för samtliga nämnder och Huddinge Samhällsfastigheter AB samt Huga Bostäder AB, nedan betecknad ”bolag”.

Syfte

Syftet med Huddinge kommuns arbete med krisberedskap är att värna människors liv och hälsa, miljö, egendom och samhällets funktionalitet genom att utveckla och upprätthålla förmågan att hantera allvarliga händelser och bedriva samhällsviktig verksamhet.

Dokumenthierarki

Nedan beskrivs hierarkin mellan kommunens styrande dokument inom området krisberedskap.

- Program för trygghet och säkerhet
- Riktlinjer för krisberedskap 2020-2023 (detta dokument)
- Plan för krishantering och extraordinära händelser
- Utbildnings- och övningsplan 2020-2023

Avgränsning

Riktlinjerna inkluderar inte annat säkerhetsarbete eller uppgifter i annan lagstiftning, som exempelvis lag (2003:778) om skydd mot olyckor, socialtjänstlagen (2001:453), kommunallagen (2017:725), lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning eller säkerhetsskyddslagen (2018:585), även om vissa åtgärder har koppling till annan lagstiftning.

Riktlinjerna behandlar inte Huddinge kommuns arbete med civilt försvar. Kommunen ska bevaka och följa utvecklingen inom området samt följa de riktlinjer myndigheter ger ut.

Ansvar, organisation, och styrning

Kommunfullmäktige fastställer kommunens mål och riktlinjer för verksamheten. Här ingår även att fastställa mål och riktlinjer för kommunens arbete med krisberedskap. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens krisberedskap.

Arbetet med krisberedskap i Huddinge kommun organiseras utifrån de tre principer som genomsyrar Sveriges krishanteringssystem:

- Ansvarsprincipen - den som har ansvar för en verksamhet under normala förhållanden har också motsvarande ansvar vid en kris.
- Likhetsprincipen - verksamheten ska under en kris fungera på liknande sätt som vid normala förhållanden – så långt det är möjligt. Verksamheten ska också, om det är möjligt, skötas på samma plats som under normala förhållanden.
- Närhetsprincipen - krisen ska hanteras där den inträffar och av dem som är närmast berörda och ansvariga.

I linje med ovannämnda principer och ordinarie verksamhetsansvar, ansvarar respektive nämnd och bolag för krisberedskapsarbetet inom sin verksamhet. Det innefattar förberedande och förebyggande åtgärder, att hantera uppkomna händelser samt arbetet efter en händelse. Ansvaret omfattar såväl planering, genomförande som uppföljning.

Kommunstyrelsen har ett övergripande helhetsansvar för kommunens krisberedskapsarbete, i linje med reglemente för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsen ansvarar för

- samordning och likriktning av krisberedskapsarbetet inom kommunorganisationen
- att bistå nämnderna med rådgivning och annat stöd
- att upprätthålla en kommunövergripande krisorganisation
- att utforma och revidera övergripande styrdokument
- strategisk samverkan med externa aktörer inom krisberedskapsområdet
- den sammanställning och inrapportering av kommunens krisberedskapsarbete, som är lagstadgat.

Ansvar och organisation i kris

Varje nämnd och bolag ansvarar i kris för att upprätthålla sin verksamhet, i första hand den samhällsviktiga verksamheten. Nämnden eller bolaget ska också, om möjligt, bistå de andra.

Inom varje nämnd och bolag ska det finnas en krisorganisation med ansvar för hanteringen av uppkomna kriser inom nämndens eller bolagets ansvarsområde. Organisationen ska utgå från den kommunövergripande krisorganisationen och beslutas av respektive förvaltningsdirektör eller bolags verkställande direktör.

Kommunen ska ha en övergripande krisorganisation som ansvarar för kommunens krishantering som helhet. Det ska finnas en plan för krishantering och extraordinära händelser som beskriver detaljerna i krisorganisationen, vilken ska fastställas av kommunstyrelsen enligt dess gällande delegationsordning under det år som följer närmast efter val till kommunfullmäktige.

Huddinge kommun ska ha en krisledningsnämnd som vid behov kan överta det politiska krisledningsansvaret vid extraordinära händelser. Krisledningsnämndens verksamhet regleras i *Reglemente för krisledningsnämnden*.

Den kommunövergripande krisorganisationen ska kunna leda, samordna och stödja kommunorganisationen, inklusive information till allmänheten. Den ansvarar även för att samordna de åtgärder som andra aktörer vidtar inom kommunens geografiska område. I den övergripande krisorganisationens ansvar ingår också att bidra till krishanteringen i Stockholms län, i enlighet med gällande överenskommelser inom Samverkan Stockholmsregionen.

Huddinge kommun ska ha en funktion som Tjänsteperson i beredskap (TiB) som är tillgänglig dygnet runt för att initiera krishanteringsarbete vid behov.

Huddinge kommun ingår i Södertörns Brandförsvarsförbund och ska i frågor gällande bland annat krishantering ha ett nära samarbete med övriga ingående kommuner.

Huddinge kommun ska medverka i och aktivt delta i det arbete som bedrivs inom Samverkan Stockholmsregionen, vilken arbetar för en trygg, säker och störningsfri region.

Planering och uppföljning

Kommunens krisberedskapsarbete följer planerings- och uppföljningsprocessen. Uppdrag och åtgärder i *Program för trygghet och säkerhet*, dessa riktlinjer, risk- och sårbarhetsanalyser och i övrigt uppkomna behov ska, införlivas i Mål och budget, verksamhetsplaner eller arbetsplaner, beroende på detaljnivå.

Uppföljning av genomförd verksamhet sker i ordinarie verksamhetsberättelser. Respektive nämnd ska årligen även rapportera genomförd verksamhet och aktuell förmågebedömning till kommunstyrelsens förvaltning, som sammanställer en kommunövergripande uppföljning.

Kommunens åtgärder perioden 2020-2023

Detta avsnitt beskriver mål samt det arbete och de åtgärder som ska ske under mandatperioden för att minska risker och sårbarheter samt för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet.

Ambitionsmål

Huddinge kommun samt bolag ska ha förmåga till effektiv krisledning, kriskommunikation, samordning och ledningsstöd vid allvarliga och extraordinära händelser.

Huddinge kommun samt bolag ska ha förmåga att, med stöd av aktörer i länet och övriga omvärlden, upprätthålla samhällsviktig verksamhet, vid allvarliga och extraordinära händelser av de typer och omfattning som framgår av aktuell riskbild för kommunen. Genom denna förmåga ska även förutsättningar skapas för att hantera andra oväntade eller mer omfattande störningar.

Vid händelser, där även övriga kommuner i omgivningen är drabbade, ska Huddinge kommunen kunna upprätthålla ovanstående förmåga även utan stöd av aktörer utanför den egna organisationen under den tid det tar för stöd utifrån att nå kommunen.

Huddinge kommun ska vidare ha de förmågor som pekats ut inom ramen för Samverkan Stockholmsregionen.

I och med ovanstående förmåga ska förutsättningar finnas för att även hantera längre störningar.

Risk- och sårbarhetsanalys

Varje nämnd och bolag genomför risk och sårbarhetsanalyser för sin verksamhet. Kommunstyrelsen ansvarar för att sammanställa dessa till kommunövergripande rapporter. Kommunstyrelsen ansvarar även för att före den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val rapportera den kommunövergripande risk- och sårbarhetsanalysen till länsstyrelsen.

Kommunen ska under mandatperioden arbeta kontinuerligt med risk- och sårbarhetsanalyser. Arbetet ska ligga i linje med kommunens planerings- och

uppföljningsprocess. Kommunstyrelsen ansvarar för att en regelbunden kommunövergripande uppföljning sker och att den rapporteras till länsstyrelsen senast den 15 februari året efter vart och ett av mandatperiodens fyra år. Kommunstyrelsen ansvarar för utformning av den kommunövergripande processen och val av metod.

Utbildning och övning

För att ha en god krishanteringsförmåga ska kommunens krisorganisation vara utbildad och övad. Utbildnings- och övningsverksamheten i Huddinge kommun ska beakta de brister som identifierats i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys samt de erfarenheter som dras vid utvärdering av händelser och övningar.

Utbildnings och övningsverksamheten beskrivs i kommunens *”Utbildnings- och övningsplan 2020-2023”*, vilken kontinuerligt uppdateras utefter de risker som identifierats och behov som uppstår. Planen ska fastställas av kommunstyrelsen enligt gällande delegationsordning.

Övriga åtgärder

Under perioden 2020–2023 ska Huddinge kommun

- säkerställa att en krisorganisation med en gemensam struktur finns implementerad och övad inom kommunens förvaltningar och bolag
- säkerställa att en kontinuitetsplan finns för kommunens samhällsviktiga verksamheter
- etablera förmågan att upprätta en inriktnings- och samordningsfunktion inom kommunens geografiska område
- säkerställa att former finns för krissamverkan och krisberedskapsplanering så att samhällsviktiga aktörer inom kommunens geografiska område kan mötas, samverka och samordnas inför en allvarlig händelse
- etablera förutbestämda trygghetspunkter i samtliga kommundelar utifrån behovet
- säkerställa att former finns för att öka invånarnas förmåga att hantera en kris samt kunskap om deras egna ansvar vid en sådan
- genom respektive nämnd och bolag utföra de nödvändiga åtgärderna i sina risk- och sårbarhetsanalyser.

Revidering

Dessa riktlinjer ska revideras och antas av kommunfullmäktige senaste 31 december under det år som följer närmast efter val till kommunfullmäktige.

Bilaga Begreppsförklaring

Civilt försvar

Med civilt försvar menas den civila verksamhet som samhället ska bedriva vid höjd beredskap och krig. Militärt och civilt försvar utgör tillsammans totalförsvaret.

Extraordinär händelse

Begreppet extraordinär händelse används i lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och är närbesläktat med krisbegreppet. Begreppet definieras enligt lagen som ”en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting”.

Höjd beredskap

Regeringen kan besluta om skärpt eller högsta beredskap om Sverige utsätts för hot, är i krigsfara eller att det till exempel råder krig utanför Sveriges gränser. Höjd beredskap innebär antingen skärpt beredskap eller högsta beredskap. Ett beslut om detta meddelas vid radio- eller TV-sändningar.

Inriktnings- och samordningsfunktion

En inriktnings- och samordningsfunktion avser i dessa riktlinjer en tillfälligt sammansatt aktörsgemensam funktion för att sluta överenskommelser om inriktning och samordning.

Kontinuitetsplan

Kontinuitetsplanering handlar om att planera för att kunna upprätthålla verksamhet och processer för att skapa en nödvändig förmåga till funktionalitet, oavsett händelse. Med en kontinuitetsplan kan exempelvis en elberoende verksamhet fortsätta sitt arbete, även vid bortfall av elektricitet.

Kris

Kris kan definieras på flera sätt. I riktlinjerna avses en händelse som avviker från det normala och beräknas få stora konsekvenser för samhället eller den egna verksamheten och/eller utgör ett hot mot människors liv och hälsa. En kris kräver ofta att organisationen förändras och anpassas för att hantera situationen.

Krisberedskap

Krisberedskap definieras i förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap som ”förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer”.

Risk- och sårbarhetsanalys

Begreppet risk- och sårbarhetsanalys kan ha flera innebörder. I denna riktlinje avses analys som följer kraven i Myndigheten för samhällsskydds föreskrifter om risk- och sårbarhetsanalyser (MSBFS 2015:5). I risk- och sårbarhetsarbetet ingår att analysera risker och sårbarheter samt identifiera barriärer och arbeta med förmågehöjande åtgärder.

Samhällsviktig verksamhet

En verksamhet som uppfyller minst ett av följande villkor är samhällsviktig:

- Ett bortfall av eller en svår störning i verksamheten kan ensamt eller tillsammans med motsvarande händelser i andra verksamheter på kort tid leda till att en allvarlig kris inträffar i samhället.
- Verksamheten är nödvändig eller mycket väsentlig för att en redan inträffad kris i samhället ska kunna hanteras så att skadeverkningarna blir så små som möjligt.

Kommunen bedömer vilka verksamheter inom kommunen som faller in under kriterierna.

Samverkan Stockholmsregionen

Samverkan Stockholmsregionen är en avtalsorganisation som arbetar för en trygg, säker och störningsfri region. Organisationen ska underlätta och främja samverkan vid mindre och större störningar. Aktörerna i samarbetet är bland annat Stockholms läns kommuner, regionen, länsstyrelsen och vissa nationella myndigheter.

Störning

Med störning avses en oönskad händelse som berör och påverkar verksamheten inom en förvaltning. En störning kan hanteras inom den ordinarie linjeorganisationen. I det fall ordinarie verksamhet inte kan hantera händelsen eller konsekvenserna av den, kan den istället hanteras av förvaltningens krisledningsgrupp.

Trygghetspunkt

Trygghetspunkt är en samlingsplats för människor inom kommunens geografiska område under störningar, kriser eller extraordinära händelser. Beroende på typen av händelse och omfattning kan besökare erbjudas exempelvis information, lokaler, dricksvatten och krisstöd. Trygghetspunkter aktiveras vid behov av kommunens krisledning.